

Praha-Žižkov, Velký Pátek, 10. 4. 2020
P. Jareš

Památná slova Ukřižovaného

Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; L 23,26-42; J 19,23-30

„Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ (L 23,34)¹ Tuto modlitbu pronesl Ježíš s kříže za vojáky, kteří jej přibíjeli na kříž a kteří se pod křížem dělili o jeho šaty. Neměl v srdci nenávist vůči těmto lidem. Spíš s nimi měl soucit. Pro ně to byla jen další poprava a další hlídka u ukřižovaných zločinců. Neuvědomovali si však, jak svaté osoby se přitom dotýkají. Svým konáním nevědomky naplňovali dávná proroctví. Ježíš měl a stále má ve svém srdci odpuštění vůči svým nepřátelům. To je naděje i pro nás. Ať už jsme provedli cokoliv, u Ježíše můžeme najít odpuštění. Pán Ježíš nám zde rovněž dává osobní příklad lásky k nepřátelům, o které mluvil ve svém Kázání na hoře: *„Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, ...“* (Mt 5, 44 ČEP) O Janu Milíči z Kroměříže (nar. po 1320, zemř. 1374) se můžeme dočíst: *„Nikdy se nemodlil za sebe tak vroucně a tak mnoho jako za své nepřátele. To se ostatně ukázalo při onemocnění jeho největšího protivníka. Milíč se začal velmi rmoutit a prosit své druhy, aby se každý z nich za něho vřele modlil, sám pak ve svém pokoji padl na zem a začal zbožně vzývat Boží milosrdenství, aby mu Pán dal třeba i za něj zemřít či trpět místo něj.“*² Koho pokládáme za svého nepřítele? Modlíme se za něj?

„Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“ (L 23, 43) Spolu s Ježíšem byli ukřižováni ještě dva zločinci. Jeden na kříži po Ježíšově levici, druhý na kříži po jeho pravici. Podle Lukášova evangelia se jeden z těchto zločinců Ježíšovi rouhal, další zločinec však svého druhu napomenul a oslovil Ježíše: *„Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“* (L 23,42) Ježíšova slova jsou odpovědí právě na toto oslovení. Náš Pán v tu chvíli rozhodně nevypadal jako král, jako někdo, kdo by mohl zachraňovat druhé. Onen zločinec však na Ježíše pohleděl s vírou jako na Zachránce. A Ježíš jej ujistil, že ještě téhož dne s ním bude v ráji – v posmrtném místě blaženosti u Boha. Ti, kdo se na Ježíše obrátí s vírou, mohou ve svém srdci prožít podobné ujištění. Je to ujištění o tom, že mají věčný život, o který je nemůže připravit ani smrt. Jedná se o výsadu všech, kteří s vírou pohlédli na ukřižovaného Ježíše. Je to výsada těch, kdo uvěří, že Ježíš je Zachránce, i když na první pohled jako Zachránce nevypadá.

Když Ježíš spatřil pod křížem svou matku a vedle ní učedníka, kterého miloval, řekl matce: **„Ženo, hle, tvůj syn!“** Potom řekl učedníkovi: **„Hle, tvá matka!“** (J 19,26n) Oním učedníkem byl s největší pravděpodobností apoštol Jan. Ježíš na kříži velice trpěl. Ani uprostřed svého utrpení však neztrácel péči o druhé. Svěřil svou matku do opatrování učedníka Jana. Takovou lásku k druhým v nás může vypůsobit Duch svatý. Ta dokáže mít zájem a péči o druhé i uprostřed vlastního trápení. Můžeme se s ní setkat u věřících lidí, kteří mají všechny důvody stěžovat si na své bolesti a problémy. K našemu překvapení se však místo stížností

¹ Všechny biblické citáty jsou z Českého ekumenického překladu

² David Loula, *České studny*, str. 18; Samuel, Praha 2007

z jejich úst ozve otázka: „Jak se ti daří?“

Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem: „*Eli, Eli, lama sabachtani?*“, to jest: „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?*“ (Mt 27,46; Mk 15,34) Pán Ježíš zde cituje z Žalmu 22,2. Proč Bůh Ježíše opustil? Proč jej nechal pověsit na kříž, proč jej vystavil opovržení a velkým mukám? Boží odpověď tehdy mohla znít: „Protože jsem na tebe vložil hříchy celého světa. Protože miluji lidi a nechci, aby kvůli svým hříchům zahynuli. Proto jsem tě opustil.“ Ježíš prošel tímto opuštěním od Boha kvůli našim hříchům. Viny celého světa vynesl Ježíš na kříž, aby za ně zaplatil. Kdo uvěří, že Ježíš zemřel za jeho hříchy, tomu budou odpuštěny.

Aby se až do konce naplnilo Písmo, Ježíš řekl: „*Žízním.*“ (J 19,28) Tato věta nám připomíná, že Ježíšova smrt byla naplněním prorocství Starého zákona. Pán Ježíš na kříži trpěl velkou žízní. Někdo mu pak podával houbu nasáklou octem (který byl vlastně kyselým vínem). Pravděpodobně tu jde o naplnění Ž 69,22: „*Do jídla mi dali žluč, když jsem žíznil, dali mi pít ocet.*“ A také ještě Ž 22,16: „*Jako střep vyschla má síla, jazyk mi přisedl k patru.*“ Bůh tuto významnou událost připravoval již od počátku světa (viz Gn 3,15). Ba ještě dříve! Vždyť v Bibli čteme o tom, že už před stvořením světa byl Ježíš určen k tomu, aby byl obětním beránkem za hříchy lidí (viz 1P 1,19-20). Odvěký Boží plán záchrany světa se naplňuje i v životě každého, kdo věří v Krista. Vírou v Pána Ježíše vstupujeme do velkého Božího příběhu spásy, který začal dávno před našim narozením. Tento velký příběh je kontextem, který dává našemu životu Smysl s velkým „S“.

Když Ježíš okusil octa, řekl: „*Dokonáno jest.*“ A nakloniv hlavu, skonal. (J 19,30) Ježíšovo pozemské dílo bylo jeho smrtí na kříži dokončeno. Před dvěma tisíci lety na Golgathě tak bylo dokonáno naše vysvobození z moci hříchu a z moci ďáblovy. Musíme sice ještě bojovat s pokušeními a jinými zlými věcmi. O našem vítězství je však už rozhodnuto. K Ježíšovu dílu na kříži nemůžeme nic přidat. K očistění od viny není třeba konat dobré skutky. Jeho oběť za naše hříchy je dokonalá. Můžeme ji pouze vírou přijmout za svou. To prožil i americký kazatel Charles G. Finney (1792-1875) při svém obrácení ke Kristu. Sám k tomu napsal: „Uviděl jsem, že jeho dílo je dokončené dílo; a že místo abych měl nebo potřeboval jakoukoli vlastní spravedlnost, která by mne doporučila Bohu, mám se podřídit spravedlnosti Boží skrze Krista. Evangelijní spasení mi připadalo jako nabídka něčeho, co se má přijmout ...“¹

A Ježíš zvolal mocným hlasem: „*Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.*“ (L 23,46) Ježíš dokončil svůj úkol na zemi, načež se s důvěrou odevzdal do rukou svého Otce. A Otec ho vzkřísil. Na nás křesťanech je, abychom Boha poslechli. Máme udělat to, o čem víme, že to po nás Bůh žádá. Mnohdy nevíme, jak to s námi potom dopadne. A nezbyvá nám, než říci něco jako: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Když jsme udělali to, co je naše povinnost, nezbyvá nám než čekat na Boha, co udělá On. Nezbyvá nám, než Bohu důvěřovat. Ať už se s námi ale stane cokoliv, můžeme vždy počítat s tím, že Bůh nám nakonec dá život – tak jako Pánu Ježíši.

¹ Charles G. Finney, *Autobiography*, 2. Kapitola; překlad vlastní